

מעוטרה

ענקים ותחנות-יד

ראובן (רומק) גרינברג נולד עם פנים עגור לוח של סאנשו פאנסה ונשמה חסרת-מנוח של דון קישוט. בכל דרכי חייו הסוערים חי פש הוא את החלכאים והנדכאים, כדי להרויט להם (בין אם רצו בכך ובין אם לא) את ידו השמנה, קצרת-האצבעות. הוא העפיל על גגות ירושלים, התרעע מעליהם את האמת — או את אשר חשב לאמת — כלפי המדכאים. השוקת-חיייו היתה להילחם בענקים.

בשבוע שעבר חזר הסיפור הנוגע על עצמו: התברר שהענקים לא היו אלא סח'נות-יד. רומחו ומגיניו של רומק נוצצו, והוא מצא את עצמו מאחורי סורגי הכלא הירי-שלמי. הוא ישב בקפה ווינה, בו בילה שנים רבות בשיחות רעים עם ידידיו — אחדים מהם בעלי שם מפורסם — כאשר הפיעו במקום אנשי בילשת, הומינו אותו ללכת את-תם. הוא ציית בחיוך אירוני.

המוכתר הכלתי מוכתר. היה זה סיומה של פרשה ארוכה. כאשר ערק רומק מצבא אנדרס, איתו בא לארץ, הצטרף ל"ח", כדי להילחם בענקים הבריטיים אדומי-הכומתות. הוא בא בקשרים עם אנשי הכפר הערבי אברוג'וש, שסיפקו נשק ומקלט לו ול"ידידיו. תוך כדי כך צמחה ידידות אמיצה בין

נאשם "רומק" גרינברג לדון קישוט, פני סאנשו פאנסה

השייר יוסף אברוג'וש לבין הדון קישוט ה"דובר-אידיש.

רומק דליל-השיער וטובי-הלב היה אהוב על כל אנשי הכפר, שכינתו בשם אברודאי. הוא היה למעשה המוכתר הבלתי מוכתר של אברוג'וש. כאשר החלו רוחות פוליטיות הור"סניות נושבות בניו לבבעות הכפר, השתמש רומק בהשפעתו כדי לשמור את אחדות ה"תושבים בעינה. פעילתו זאת הכעיסה, לד"בריו, את הענקים החדשים, כחולי-המדים.

בני אבו גוש לא היו היידיים היחידים, ש"היו נתונים בצרה. רומק עסק גם בניהול קרן לטובת חברי-לחי לשעבר, וכאשר הת"פוצץ משפט קסטנר והסך למאבק חדש נגד הענקים, העמיד הוא את עצמו בראש הוועדה הציבורית למען מלכיאל גרינוואלד, אסף סוכמי כסף גדולים לניהול המשפט **.

מראית-עין שז צדק. רומק התנגד לירישתה של המשטרה להביא אותו לפני שופט השלום מאיר אבן-סוב בדלתיים סגור"רות. הוא דרש משפט גלוי: "שכולם ידעו במה מאשימים אותי".

האשמות היו רבות: נסיון-שוד בבית-ה"מסחר לעתיקות מאר"י. קשירת קשר לביצוע פשע, פריצה, גרימת נזק לרכוש, הסגת-גבול

* רומק הוא שהציג את יוסף אבו גוש בפ"ני העתונות הישראלית בשנת 1949, כאשר הכריז השייך על נאמנתו למדינת ישראל. ** בין שתי ישיבות של בית-הדין המחוזי הירושלמי, ניגש רומק אל הקסיגור, אמנון תל, כדי להתרשם אותו, טרב קבל את הלירה אשר הוטיט לו תל.

מה הזקופה, השיער המכסיף וההופעה הדי"לומטית-מקצועית, עיין שעות על שעות ב"ספר הפרוטוקולים.

תחנה ראשונה ואחרונה. לוח הזמ"נים אף הוא הוכן בקפדנות. התחנה הראשונה בה היה על קיסרי להגיש את כתב האמנה, היתה האבאנה, בירת-קובה. הכל עבר בשלום. ציר ישראל נתקבל בכבוד מלכים על ידי שר"שרת רוכבי-אופנוע, גודד שלם של אנשי צבא במדים נוצצים ותזמורת ענק. גם קב"לח הפנים הנלהבת שנערכה לו על ידי 15 אלף יהודי קובה והפגישה הייודית עם פול"נגציו באטיסטה, הדיקטטור הכליכול של "איהיסיגאיים, הסייפו על גורל המאורע.

אולם האבאנה היתה התחנה הראשונה וה"אחרונה במסע הנצחון הישראלי לאמריקה המרכזית: כנואטמאלה סרצה מלחמה-אור"מים. קוסטאריקה נסחפה במהומות דמים. ב"הינדורס נתחו שלוש עשרה מפלגות במאבק עז על השלטון. נשיאים וגנרלים עלו וירדו כמהירות של מטוס-סילון. קיסרי היה נאלץ לשוב למקסיקו-סיטי, לשבת על מזודותיו כשבידו צרור כתבי-האמנה לעקוב בעיניו אחרי ההתפתחויות האחרונות בארצות ה"ס"מוכות, כדי לקבוע למי יהיה עליו להגיש את כתבי-האמנה בעתיד הקרוב, או הרחוק.

יעץ השבוע אחד מידיו של קיסרי הנבוכ: "מוטב שמשרד-החוץ יכין כתבי-אמנה חד"שים וישאיר חלל ריק במקום שם הנשיא, אליו הוא מיועד. כאשר תגיע לעיר-הבירה של המדינה המסוימת, תוכל למלא את שם הנשיא, שישלוט באתו רגע, בעט נובע".

אגילת-יד

השבוע נשנתה במהדורה מודרנית אגדת רות המואביה, שעזבה את עמה וארצה, יצ"אה להקים בית בישראל, כאשר ירדה אשה צעירה, שחורת-שיער ממטוס-ינוסעים בשדה התעופה בלוד.

האשה, לורנציה פיגואריס, אשתו לשעבר של נשיא קוסטאריקה, לא באה לישראל כדי לבקר במקומות הקדושים לדתה הקתולית. היא לא באה גם לפי הזמנה מיוחדת של ממ"שלת ישראל, השיאפת להיזוק יחסים עם מדינות אמריקה המרכזית (ראה לעיל). מט"רת ביקורה: להנשא לגבר האהוב עליה, בנו ויזיר, ראש המחלקה הדרום-אמריקאית במ"דור המדיני של הסוכנות היהודית בניו-יורק.

לורנציה, אם לשני ילדים, הכירה את בנו, כאשר היוצג הוא לפני בעלה, חוזה פיגואריס פרר. לאחר מכן התפתחו העניינים במהירות. היא הצליחה להתגרש מבעלה, למרות חומרת הדת הקתולית האוסרת על גירושין, מיהרה לצאת לישראל.

ידידיו של בנו ויזיר טוענים כי יש כאן מקרה נדיר של אהבה ממבט ראשון. הם משוכנעים גם כי שמה החדש של רעיית"הנשיא לשעבר יהיה רות.

* חוזה פיגואריס נמצא השבוע במרכז ה"חזשות המרכז-אמריקאיות, לאחר שהצליחו כוחותיו להדוף יחידת מהפכנים, שפלשה ל"קוסטאריקה מניקאראגואה הסמוכה.

תנועת הפועלים מתנועת

איך אמר גליליי: "ואף על פי כן, נוע תנוע!" וכך זה, רבותי, גם בתנועת הפועלים. בהתחלה היו "הפועל הצעיר" ו"אחדות-העבודה" שהתאחדו להיות מפא"י, ורק פועלי ציון שמאל נשארו בחוץ. אחר-כך בא השומר הצעיר, וגם הקומו"ניסטים. אחר כך אחדות-העבודה יצאו ממפא"י. אחר כך הם התאחדו עם "פועלי ציון". אחר כך שניהם התאחדו עם "השומר הצעיר". אחר כך יצאו כמה קומו"ניסטים מהפ.פ. ונהיו איגוד קומוניסטי חינוכי. אחר כך הם קראו לעצמם הקו"מוניסטים העברים. אחר כך הם נכנסו למפ"ם. אחר כך מפ"ם התפלגה. שמאל"י, אחר כך "אחדות-העבודה" תחזור למפא"י. אחר כך מפא"י תתפג ויהיה שוב "הפועל הצעיר" ו"אחדות העבודה". ויוציאו שוב פעם את "קונטרס". אחר כך תהיה העליה השנייה, וסנה, יהיה בסך-הכל ילד ציוני. אחר כך יהיה שוב פעם "חובבי ציון", ואחר כך גם אגודת "בני משה", ולא ילכו לאוגנדה, כי אם יבואו הנח. וטבנקין ישנא את לביא, ובן-גוריון את שפרינצק. ושרת יהיה סך"הכל ילד בנימניטה. ונבנה את הארץ. ומי שלא מאמין — שיסתכל על הארץ ויראה אם היא לא בנויה. והצעירים? הם יכולים ללכת לשחק כדורגל. אין להם היסטוריה.

נבעה 24 אינה עונה

סוף סוף הגיע הרגע הגדול, העלו על הבד את "הגבעה". מי שלא ראה שמחה זו, בהצגת הסרס הישראלי הכי אמיתי, לא ראה שמחה מימיו. רק אני הייתי עצוב, תיכף תבינו למה. תארו לכם סרט מצאייתי כזה מאין כוהו חצקל מ"כסית" משחק שם בתור בעל-בית-זפה. וכל יושבי "כסית" משחקים שם בתור יושבי "כסית". ופושל הגדול משחק שם בתור נהג, ושלוס כהן בתור עתונאי. ואפילו יורם הפקק בתור פקק מת. ויוש בתור סופר. ומוסטנון בתור גבר. וגם המדינה מופיעה שם, בתור מדינת-ישראל. מעולם עוד לא הועלתה אמת כזאת במערומה על הבד. רק לפי דעתי הסרט לא שווה כלום ולא מייצג את ישראל. כמה שהתחננתי בפני מהל הייצור, שמופיע שם בתור מנהל ייצור, שיקח גם אותי — הוא טרב. ההיסטוריה תשפוט אם הוא צדק או לא. ראו, הזהרת-כסו

הנשיא

על מחממות ובתי ספר

כאשר הופיע, בראשית השנה, ספרו של נשיא-ישראל, יצחק בן-צבי, נידחי ישראל, תמהו רבים למראה ההקדשה אשר על השער: מיהו יצחק שלום, האיש לו הוקדש הספר? החדידה נשארה חידה, פוענחה רק השבוע, כאשר נתן שלום ראיון לעתונאים יהודים בניו-יורק.

יצחק שלום, שהגיע לארצות-הברית לפני ארבעים שנה ללא פרוטה בכיסו, הפך מאז ליצרן ממחסות בקנה מידה עולמי, הרחיב מיליוני דולארים, הניו האיש העומד מאחורי רשת בתי-הספר היהודיים-מודרניים, המכסה את ארצות-ערב.

בעת ביקורו במרחב בשנת 1935 נדהם שלום למראה רמת-החינוך הירודה בקרב ה"יהודים: השפה העברית היתה בלתי ידועה. החינוך הדתי היה אפסי. בני הספר של אליאנס פעלו אמנם במלוא הקיטור, אולם הילדים הלומדים בהם התנכחו כערכים דוב"רי צרפתית. אותה שעה גלמה כל ההחלטה לפעול לשיפור המצב" נזכר שלום.

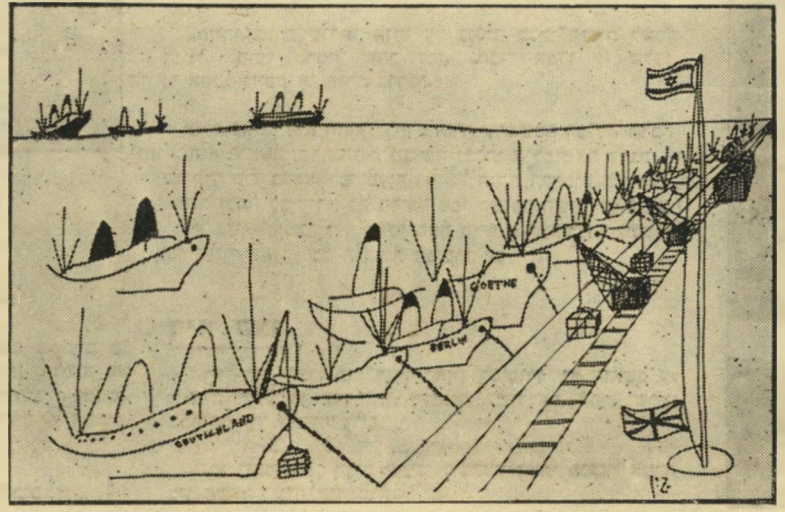
מאות מכתבים. מיד עם שובו לאר"צות-הברית, פתח מלך הממחסות בפעילות הדחנית. הוא שיגר מאות מכתבים אל מני"היגי היהדות במרחב, גייס מורים ומדריכים מעולים. חלק מבניין-המשרדים הענקי שלו בניו-יורק פונה, הפך למטה הראשי של ה"אירגון החינוכי החדש, אוצר התורה.

לאחר שלוש עשרה שנים של עבודת נמי"לים, הגיעה תכניתו הגדולה של יצחק שלום לשלב של ביצוע. בשנת 1948 ביקר הוא ב"מרחב השטוף רגשות אנטי-יהודיים, הצליח להקים תוך זמן קצר רשת מסועפת של בתי"ספר בלבנון, עיראק, איראן, מארוקו, אלג'יר וטאנג'יר.

יצחק שלום היה ראוי בהחלט לכבוד ש"הוענק לו על ידי נשיא-ישראל, אולם פעילו"תו עודנה בראשיתה. כיום מטפל אירגון אוצר התורה, המנוהל על ידי מרכי הכהן, מי שהיה ראש מחלקת-המפרסונאל של משרד"החוק הישראלי, ב"15 אלף ילדים במרחב. נוסף על החינוך מקבלים הילדים גם מזון, בגדים, טיפול רפואי ושירותים סוציאליים. לאחרונה אף חרג האירגון ממסגרת החינוך העממי, פתח את בית הספר התיכוני הראשון שלו בטאנג'יר.

לדברי שלום חושבות מדינות ערב את איר"גונו למפעל דתי, אינן מנסות להצר את סעי

אות קין

כד עוד יגיעו אניות השידומים לא יהיה בחיפה בסיס בריטי